

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ
főszerkesztő

X. évfolyam
75. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDÜS HIRLAPIRODA
Bul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Szombat, 1928. márc. 31.

NAGYVÁRAD PARLAMENTJE

Dániát emlegették a városi nagytanács tegnapi ülésén

Mi van a Bitumen szerződésével — A telepek árvízveszedelemben

A városi nagytanács tegnapi ülésén a póttagbehívások kérdésének megvitatása után

Erdélyi Szevér dr tanácsos siet föl az enőki emelvényre, kezében hatalmas aktacsomóval. Kisebb területek átengedéséről szóló javaslatát terjeszti be. Elsőnek a Parcul Alba Julia (Bunyitailiget) Marcus Péter dr és neje részére utcaegyenlítéshez kér területet. A tanács az állandó választmány határozatát jóváhagyja. Hasonlóan jóváhagyják Nagyvárad város részére Vass Adolff 529 négyzetméternyi területének kisajátítását a Miron Costin (v. Erzsébet-utca) szabályozása céljából. Ugyancsak hozzájárul a tanács ahhoz, hogy a Tanítók Házának ingyen területet bocsássonak rendelkezésre.

Catona Ambrozie a biharmegyei és nagyvárad tanítók nevében hálás szavakkal köszöni meg a városi tanácsnak ezt a gesztusát és igéri, hogy a tanítóság meg fogja érdemelni ezt a jóindulatot.

Rozvány Jenő dr tanácsos a maga részéről szintén megszavazza a javaslatot, viszont kéri, hogy a szerződésben feltétlenül benne legyen egy olyan klauzula, hogy a terület csakis erre a célra vehető igénybe.

Erdélyi Szevér dr tanácsos és Egry Gergely dr polgármester reflektál Rozvány dr fölszólására. Megnyugtatták Rozvány dr-t, hogy a szerződésbe egy pontot épen ezért vettek fel.

Erdélyi Szevér dr tanácsos a továbbiak során javasolja, hogy a Str. Astra (Gilányi-u.) 34. szám alatt az utca szabályozásához Schwartz Sámuelről egy bizonyos területet sajátítsanak ki. A tanács hozzájárul az előterjesztéshez. Ugyancsak hozzájárulnak az Episcopul Radu-utcán egy 963 négyzetméternyi terület kisajátításához a fa- és fémipariskola céljaira.

A vágóhid mellett a mészá-

még annak idején területet engedett át használatra. Miután ez a vállalat megszűnt, Erdélyi Szevér tanácsos javaslatára a város a területet visszavette.

Major László dr tisztifőorvos aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy

a parkokból kisajátítanak különböző célokra.

Szerinte

közegészségügyi szempontból elengedhetetlenül szükséges a parkok fenntartása

és kéri, hogy erre legyenek tekintettel.

Most Simonca György dr tanácsos a taxák és hely-

pénzekre vonatkozó javaslatot olvassa föl. Miután azonban a törvény előírja, hogy az ilyen javaslatokat két ízben kell a tanácsülésen felolvasni és a legrövidebb időköz a felolvasások között 10 nap, — ez a különböző taxákra és helypénzekre vonatkozó javaslat már csak a legközelebbi tanácsülésen válik aktuálissá. — Nagy derűtséget idéz elő, amikor a felolvasás során Simonca György dr tanácsos bejelenti, hogy 500 lejes taxákat csak a luxuskutyák után vetnek ki. A többi kutyák, — mondotta mosolyogva Simonca dr tanácsos — nem esik adó alá!

Az 52 százalékos kamat...

Váratlanul élénk vitára ad alkalmat a Bitumen aszfalt-cég követelése, bizonyos késedelmi kamatokkal illetően. A Bitumencég 1925 és 1926 években végzett munkálatai után csak el-késve kapta meg követelését és ezért

késedelmi kamatot számított fel a városak.

Az állandó választmány a

cég 52 százalékos követelésével szemben

12 százalékos törvényes kamatot szavazott meg.

Simonca György dr tanácsos kéri az állandó választmány javaslatának elfogadását, de többen a szerződés erre vonatkozó pontjának ismertetését kívánják. A szerződést azonban nem találják az iratok

Rendőrök és munkások harca Prágában

— Az Estilap eredeti távirata —

Prágából jelentik: A csehi szociáldemokrata párt gyűlést hirdetett, az Óvárosház-térre, azonban a rendőrség az utolsó pillanatban betiltotta a gyűlést. Miután a párt ezt a tilalmat nem tudta kellő időben közzhírré tenni, összeverődött a téren több ezer főnyi tömeg. Erre hatalmas gyalogos és lovasrendőri készültség vonult ki, hogy feloszlassa a tömeget. Muna, az ismert kommunista képviselő föllépett Husz János szobrának egyik lépcsőjére, hogy beszédet intézzen a tömeghez. Ekkor lépett közbe a rendőrség, ami tumultust eredményezett. Zajos jelenetek támadtak, a rendőrök verekedni kezdtek a tömeg kis csoportjaival. A dulakodásban egy rendőr könnyebben, egy munkás pedig súlyosabban megsebesült.

Újabb jelentések szerint a tüntetők megílékezése a legnagyobb nehézségek árán történt. A rendőrség gumibottal, a később kivonult csendőrség pedig puskatűssel dolgozott. A sebesültek száma sokkal nagyobb, mint amennyiről az első

között. Nagynehezen aztán előkerül, de közben már le is vették az ügyet a napirendről és a polgármester javaslatára mégis ismertetik a feltételeket.

Mavrodin tanár szól hozzá elsőnek a kérdéshez. Kifejti, hogy a tanács ellen különösen az egyik tanácsos folytonosan azzal agitál, hogy

ez a tanács nem végez semmit, csak folyton politizál.

— Pedig — mondja Mavrodin — mi mindnyájan a város érdekét igyekszünk képviselni. Ebben a tanácsban képviselve van a város egész társadalma és ha el is hangzott egy-egy politikai felszólalás,

azt mindig épen az a tanácsos provokált ki, aki vádként hozza fel ellenünk, hogy mi csak politikát csinálunk.

Mavrodin a maga részéről kéri ezt a leghatározottabban visszautasítani. Különben a konkrét esetben elfogadja az állandó választmány, illetve Simonca György dr tanácsos javaslatát.

Ezután több tanácsstag kérésére a polgármester öt percre felfüggeszti az ülést.

Fegyelmi vizsgálat Köszeghy főmérnök ellen — igazolatlan távolmaradásért

Az ülés újból való megnyitása után Lazar Aurél dr emel szót, aki erkölcsetlennek és teljesíthetetlennek tartja a Bitumennel kötött szóbanforgó szerződést, amely évi 52 százalékos kamat terhet róna a városra. A Bitumen követelésének az elutasítását javasolja.

Dr Andru Szevérenek az a kívánsága, hogy a nagy tanács addig ne határozzon, amíg a kérdést teljes egészében nem ismeri, míg Kotzó Jenő dr Lazar álláspontja mellett van:

— Ezt a követelést vissza kell utasítani, — mondotta dr Kotzó Jenő, mert eltekintve mindentől

ennek a szerződésnek Dánia-szerű illata van. Itt valami büzlök, mint Dániában.

— Nálunk Pece szaga van!

— kiáltja dr Lazar Aurél, ami élénk derűtséget kelt.

Kotzó névszerű szavazást kér, hogy a felelősséget ebben az ügyben, ha kell, magáról el-

a névszerítési szavazásra módot. Végül is a tanács úgy határoz, hogy az állandó választmány fog ismét a Bitumen kamatszerződéssel foglalkozni.

Új tárgyként a közgyűlési tárgysorozat 19-ik pontját referálja dr. Simonca György, ez a pont a tavalyi költségvetés bizonyos módosításaival foglalkozik. Több kisebb-nagyobb olyan összeg van, ami megmaradt bizonyos alapokon, míg másutt hasonló szerű túllépés történt.

Dr. Rozvány Jenő: Az egyes kolóniák állandó ár-vízvesztételeiben vannak, holott 20 és 10 ezer lejes költségekkel meg lehetne a védőgátakat csináltatni. Ezeket az összegeket megszavaztuk és aztán más célra fordították!

A vita során szüksége lenne a tanácsnak, hogy Kőszeghy József, mint referens, felvilágosításokat adjon. Már háromnegyed 8 óra van és Kőszeghy József főmérnök korábban eltávozott, nincs a közgyűlési teremben.

Dr. Egry Gergely: Kőszeghy József főmérnök ellen törvényadta jogommal fogva elrendelem a fegyelmi vizsgálatot.

Maior főesperes úgy gondolja, hogy a fegyelmi vizsgálatot a polgármester kérheti elrendelni azután, ha Kőszeghy József nem tudja igazolni távollmaradását. Maior és dr. Egry polgármester között élénk vita keletkezik, amelyben dr. Andru Szevér is részt vesz.

Kőszeghy József főmérnök ellen távollmaradás címén megindítják a fegyelmi vizsgálatot.

Hégy- és hatkezes zongoradarabok

nagy raktára a Hegedűs Hírlap-iroda zenemű-osztályában Oradea

A Valikán keresztlje az északi sarkon

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából jelentik: A Tribuna közli, hogy Nobile tábornok, a híres olasz repülő, — aki most az északi sarkra indul, — magával viszi azt a másztélméretes tölgyfakeresztet, amelyet a pápa ajándékoz neki. Ezt a keresztet Nobile tábornok az északi sarkon az olasz lobogó mellé fogja kitézni.

Egy váradi biztosítási ügy epilógusa

Mit mond a biztosító társulat?

A Franco-Romana Általános Biztosító R. T. nagyváradi vezérigazgatójához kaptuk az alábbi sorokat:

— A sajtótörvény vonatkozó paragrafusai alapján felkérjük Önöket, hogy b. lapjuk folyó hó 30-iki számában megjelent: „Egy váradi biztosítási ügy epilógusa” című cikkükre vonatkozó alatti helyreigazító sorainknak helyt adni sziveskedjenek:

— Téves a cikknek az a beállítás, mintha ebben a kárügyben a Generala és a Franco-Romana külön-külön jártak volna el. Ellenkezőleg a Generala a maga részéről is a Franco-Romana kárbecslőjét bízta meg a kár felvételével.

— Téves az az állítás is, hogy a Franco-Romana saját kárreze fejében 1498 lejt ajánlott volna fel Szántó Sándornak. A Franco-Romana részéről soha külön megajánlás nem történt. Kárbecslőnk mindenkori a teljes, mindkét társaság által összesen fizetendő kár megállapításáról tárgyal. Szántó Sándorral, aminthogy nevezett egyáltalán nem is érdekelhetette az, hogy a megállapítandó kárösszegeből melyik társaság mennyit fog fizetni.

Szántó Sándornak meghatározott kártérítési összeget kellett kapnia. Azt azután, hogy mennyi illeti meg ebből az egyik és mennyi a másik társaságot, a biztosítás arányában, a társaságok egymás között állapítják meg. Ez tehát alkutárgyat semmiképpen sem képezheti és ez esetben sem képezte.

— Szántó Sándornak a Franco-Romana kárbecslője teljes kárának rendezésére, mindkét társaság nevében összesen 100.000 lejt ajánlott fel. Nevezett ezzel szemben kárát 115.000 lejtben kérte megállapítani. Ezt kárbecslőnk nem fogadta el, mire Szántó Sándor szakbecslő bizottságot kért, — amihez kárbecslőnk hozzá is járult. Szántó Sándor azonban a szakbecslő bizottság megalkulásának bevétele nélkül, a 100.000 lejt megajánlását követő napon irta nekünk azt a fenyegető tartalmú levelet, melynek alapján ellene zsarolásért a feljelentést megtettük.

— Mindez, ismételtük, a tárgyalások folyamata alatt, a 100.000 lejt megajánlása után, azonban az előtt történt, mielőtt a Generalaával közösen le folytatott kárfelvételi eljárást befejeztük volna.

MOZI

A FILMPALACE MŰSORA:

Péntek 5, 7 és 9 órákor. — Utolsó tánc, utoljára! A főszerepben Liane Haid és Alfons Fryland.

Szombaton először: 3, 5, 7 és 9 órákor: „Football király”. A főszerepben: Paul Richter és Aud Egede Nissen.

Vasárnap d. e. 11 órákor: Kettős matiné 10 lejes helyárrakkal! „Arany hajsza” és „Borbálói pokol”.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: „Football király”.

AZ APOLLÓ MOZGÓ MŰSORA:

Péntek 5, 7 és 9 órákor, utoljára: Pappenheim hercege.

Ma, pénteken éjjel fél 12 órákor: Ünneplés bemutatja a világ legnagyobb filmjének: Chaplin cirkuszának.

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor: Cirkus Chaplin.

Vasárnap délelőtt 11 órákor: Szenzációs matiné műsor.

Vasárnap délután 3, 5, 7 és 9 órákor: Cirkus Chaplin.

Hétfő: Cirkus Chaplin.

Jön! A szerelem éjszakája. Bánky Vilma és Ronald Colman legnagyobb filmje.

HEYMAN SZINKÖR

Péntek 5, 7 és 9 órákor: A Fekete bandita ünnepi premijerje. A filmek királya! Nagyváradi szenzációja! Főszerepben: Douglas Fairbanks. A legnagyobb filmalkotás 8 nagy felvonásban, 15 tagú zenekarral! Rendes helyárrakkal! Kedvezményes és bérletjegyek nem érvényesek! A legújabb UFA JOURNAL! A megerősített zenekart vezényli Huszár László.

Szombat, vasárnap, hétfő, kedd, szerda: A fekete kalóz. A legnagyobb filmalkotás. — Kedvezményes és bérletjegyek nem érvényesek! Mindennap ünnepi előadás.

Vasárnap d. e. 11 órákor: sláger matiné: A lélek órása! Azonkívül Ligeti Maca táncművész nő fölépte.

Borok Asztali bor 20 lejt
Pecsenyebor 30 lejt
Deleware 40 lejt

5 liternél 1 lejt, 10 liternél 2 lejt olcsóbb. Saját termései édeskés, kiváló zamatos borok.

382 **Nagy Sátor**
Viahurta (Szt. János-utca 56. sz.)

Bütorok nagyban és kicsinyben minden ellogadható árban elárusítatnak

Ebéd, háló, úri szobák és hajlított áruk csak rövid ideig

Büchler-nél
Cuza Voda (Szacsavay-utca 11.)

Mozgósínházak műsora

Heyman-Szinkör

Ma és mindennap

A fekete bandita

A filmek királya.
DOUGLAS FAIRBANKS

Rendes helyárrakkal. Megerősített zenekarral.

Kedvezményes és bérletjegyek nem érvényesek!

Vasárnap délelőtt MATINÉ
Lélek órása

Apolló-Filmszínház

Ma, pénteken 5, 7 és 9 órákor
utoljára

Pappenheim hercege

a legbájosabb, mindvégig mulató operett 8 felvonásban

Ma, pénteken éjjel fél 12 órákor

Ünneplés bemutatja Cirkus Chaplin

Filmpalace Sas-palota

Ma 5, 7 és 9 órákor utoljára
az

Utolsó tánc

Látványos filmjáték 8 felvonásban

A főszerepben
Liane Haid és Alfons Fryland

Holnap először

A football király

A főszerepben: Paul Richter és Aud Egede Nissen.

A legnagyobb sportfilm.

HABIG

tavaszi

La'apujdonságok érkeztek

Hollós-hoz

Megérkeztek

a valódi angol
Trench Coats és
átmeneti kabátok

MENDEL

ruhaáruházhoz
Bul. Regele Ferdinand 3.

Mi van emögött?

A kormány félhivatalos lapjában, a Viitorul-ban olvassuk az alábbi sorokat Titus Enacovic-ról, a szélső nacionalista Cuvantul főszerkesztőjéről, — (amely lap tudvalevően Erdélyi Miklós ellen az ismeretes kampányt folytatta):

— Az már Enacovici ur dolga, hogy zsaroló legyen.

— De igénye tulzott volt akkor, amikor szemérmetlen is akart lenni. Amikor valaki mindenkitől elfogad pénzt, legalább szerény kell, hogy legyen.

Linoleum

és gumiláru gyári főlerakal

Haas Lipót

ORADEA,

Bul. Reg. Ferdinand 5. alatt

Prima női és férfi
gummi-kabátot

kassmier szövet külsővel
gyári árban Lei
200-ért vásárolhat.

**Átköltözés
miatt****áruinkat**

minden elfogadható árban

kiárussítjuk**Iris áruház**

Sas-palota 3576

Gaetan haragszik...

Ujból vádtanács előtt állt a selyemfiu — Leonida asszony már felkelt

— Bukaresti tudósítónktól —

Miután most telt el harminc nap, — attól számítva, hogy Gheorghe Gaetan, Leonida asszony szeretőjét és merénylőjét letartóztatásba helyezték, a perrendtartás értelmében újból a törvényszék vádtanácsa elé került, hogy az a letartóztató végzést megerősítse.

Gaetan egészen „rendbe jött”; egy kicsit úgy tett, — mintha haragudnék azért, mert nem engedték meg neki azt, hogy védőivel összeköttetést tartson fenn.

A személyi adatok bemondása után röviden és összefoglalóan felel:

— Tudom, hogy miért vagyok letartóztatva!

Majd azt mondja, hogy semmi hozzátenni valója sincs ahhoz, amit már eddig elmondott.

Az ügyész kérte a letartóztató végzés megerősítését.

— Ez a szörnyű, gyalázatos tett — mondotta az ügyész — „még sokkal frissebben benne van az általános undorban” és sokkal ismertebb a bíróság előtt, semhogy bővebb indoklásra volna szükség.

A törvényszék meg is erősítette — újból harminc napra — a letartóztató végzést. Azután Gaetan visszavitték a vacaresti-i fogházba.

Egyébként az áldozat, Leonida asszony, miután

sebel begyógyultak,

elhagyta az Antoniu-szanaoriumot, ahová a tett után be szállították.

**A sir, hol Ibsen
örök álmát alussza...**

Képek az oslói ünnepségekről

Március 20-án zajlott le Norvégia fővárosában a hatalmas, megindító Ibsen-ünnepség. Erről szemléletes képet ad egy világslap tudósítója:

Oslo halottjai nem elhagyott, csöndes temetőben alusznak. A város kiterjeszkedett egészen a temetőig, körülvette házaival. Olyan ez a sarkert, mint egy másik kert, melyet alacsony fűrács övez, alig különbözve el a lakóházaktól, melyeknek ablakaiból estente meleg fény ömlik a közeli keresztekre, jelezve ezzel is, az élők és halottak örökkévaló közelségét.

Ibsen sírját messzebb ásták annak idején, oda már nem ér el a lámpák fénye. Vastrács köríti a sírboltot, fölötte két márvánvelemék szökel a levegőbe, az egyiken Ibsen neve, a másikon feleségének, Tonesen Zsuzsannának a neve s egy vers, melyet Ibsen késő öregkorában írt hitveséhez, ezzel a címmel: Köszönet. Jobboldalt márványpad. Mellette egy obelisz Thor isten kalapácsával.

A sirt virágok borítják s a világ összes nemzeteinek zászlói. De a hétköznapiok szürke csendiében talán még megindítóbb lehet ez a sir, ennek a komor és magányos embernek a nyugvóhelye, aki annyi dicsőséget hagyott hátra.

Nem messze tőle pihen író-társa és ellenfele, Bjørnstjerne Bjørnson, a vörös terméskő alatt. Róla ma is nyájasan beszélnek a norvégek, ellentétben a Brand forradalmas szerzője-

vel. Vajon kibékültek-e késő öreg korukban?

— Nem — felelte egy norvég — sokkal nagyobbak voltak, semhogy együtt élhessenek, ilyen szűk téren.

Ma azonban sokkal szűkebb helyen élfer egymás mellett a két költő.

Az ünnepség napján megszünt a havazás, nem fújt a szél, langyos verőfény öntötte el a sirdombokat. Kürtök, kalapban érkeztek meg a küldöttségek, a különböző nemzetek a saját nyelvükön beszéltek, bábeli zürzavar hangzott föl a temetőben, aztán fehér zászlók alatt vonultak föl a szőke skandináv ifjak, aztán vallásos áhítattal rázendítettek egy himnuszra, mely így szól:

— Messziről érkezett emberek jöttek a te sírodhoz, mert a híred oda is elért és édes illatu gallyakat tesznek eléd. Mi hozzuk ezeket a virágokat a költőnek, aki örökké alszik, annak, aki minket egy napon fölébresztett... Üdvözléi néked, Irgalom minékünk, szellem, aki az árnyékban bolyongsz.

A sir sötétségétől nem félt Ibsen. Csak gyermekkorában reszkedett a kísértetektől, melyek a homályba elrebbenek, de később — amint mondotta — inkább a fényes nappal bősztáló gonosz és követelőző kísértetektől tartott.

Sírjára az első koszorút a Storting emleke helyezte, őt követték a kultuszminiszterium küldöttei, a norvég drámaírók

és kiadók delegátusai, majd szülővárosának követei, Skienből, ahol Ibsen gyermekkorában riadt szemmel nézte lakóházuk ablakából a börtönöket, a pellengért és az örültek házát.

Egy norvég újság ezt írja:

— Azok után, amiket mondtál rólunk, koszorukat viszünk neked. De a koszoruk elhervadnak, sirköved ismét csúpsz és sötét lesz. Erre megjelennének a sírnál azok az alakok, akiket a költő teremtet. Őket mindig élőknek látta. — Gyakran mondogatta, hogy meg-meg látogatják őt. Egy napon így szólt: „Ma előtt hozzám Nóra. Kék ruhát viselt.”

Koradéltán az egyetem áldozott Ibsen emlékének, négy fiatalembert avattak doktorrá, akik közül három norvég, egy pedig francia. Mind könyveket és tanulmányokat írtak Ibsenről.

A rektor így üdvözölte őket:

— Grati doctores ita nunc salutem vos scola nostra.

Este a norvég Nemzeti Színházban Rosmersholmot játszották.

Női

tavaszi kabát és
ruha-ujdonságok

eddig nem
létezett olcsó
árakon

legizlésebb kivitelben csak

HEVESI-nél

Nic. Iorga (Zöldia)-u. 8.

Szövetek, vásznak, sifionok, damaszt és ke-lengyeárak legjobb minőségben, eredeti gyári áron, kedvezményes fizetési feltételekkel csakis

TEXTIL CENTRALA

gyári lerakásban

Bul. Reg. Ferdinand 18.

Finom tavaszi

divatkalapok

már 200 leltől

a gyárban 482-2

Szántay-nál

Rimanóczy-utca 5.

Angol szöveteket mélyen leszállított árban árush a DEUTSCH Posztóáruház.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombat délután 4 órakor: Önagysága őrangyala.

Szombat este 8 és fél órakor: Kóristalány. C bérlet.

Vasárnap délután 4 órakor: Steinhardt budapesti kabaré társulatának vendégjátéka. — Bérletszünet. Sorozatszám 107.

Vasárnap este 8 órakor: Mágnás Miska, operett repris, Horváth Nusi vendégfellépéssel. Bérletszünet. Sorozat 106.

Vasárnap éjjel 11 órakor: Steinhardt budapesti kabaré társulatának utolsó vendégjátéka. Bérletszünet. Sorozat 108.

— A Steinhardt-kabaré két újabb kacsagó estje. Tekintettel az óriási érdeklődésre, a Steinhardt-kabaré vendégszereplését még két előadásra prolongálta a színház igazgatósága. Az egyik előadás vasárnap délután négy órakor lesz, a másik pedig vasárnap éjjel 11 órai kezdettel. Jegyeket igyekezzék váltani, aki újabb szenzációs műsorszámokat akar élvezni. — Vasárnap éjjel 11 órakor teljesen piros műsor, csak is felnőtteknek.

— Műsorváltás. Vasárnap délután 4 órai kezdettel a Steinhardt-kabaré fog újra játszani. Vasárnap este 8 órakor a Mágnás Miska lesz műsoron, Horváth Nusi vendégfellépéssel és vasárnap éjjel 11 órai kezdettel újra Steinhardt társulata fog játszani.

— A Kóristalány reprise. Komjáthy Károly operettje ma este lesz műsoron B bérletben. Az előadás most is a repris első előadásához mérten rendkívüli érdekes lesz, mert Komjáthy Károly dirigálása mellett az operettnek finom zenéje mindenben érvényesülni fog. A Kóristalány szombaton este is műsoron lesz C bérletben.

— Önagysága őrangyala — mérsékelt helyárakkal. Szombaton délután 4 órai kezdettel ez a szellemes és mulattató vígjátékújdonosság lesz műsoron mérsékelt helyárakkal.

— Horváth Nusi, a Mágnás Miskában. Vasárnap este még egyszer élvezni fogja a közönség Horváth Nusi vendégjátékát, aki a Mágnás Miska operettben lép fel s annak vezető női szerepét játsza.

Megjelent a híres egyiptomi
álmoskönyv és csizó.

Kapható minden újságárusító helyen. Ára 20 lei.

SPORT

Kik találják el a vasárnapi NAC-Egyetértés és Törekvés-Makabea bajnoki mérkőzések eredményét?

— Az Estilap második sportpályázata —

A bajnokság harmadik fordulójában a NAC az Egyetértéssel, míg a Törekvés a Makabeával kerül szembe. Mielőtt kiírnánk pályázatunkat, szükségessé tartjuk a csapatokról némi ismertetéssel szolgálni. Azt már megírtuk, hogy a NAC nagy nmeghandikepelve veszi fel a küzdelmet a lila-fehérek ellen, mert még az elmúlt év szeptember 25-én. (ekkor játszották a megóvott meccset) nagyon sok jó játékos a nem volt leigazolva. Ezzel szemben az Egyetértés játékosai teljesen összekovácsolódtak. A fűrgelábu csatárok sok meleg percet fognak szerezni a NAC védelmének — mely a legnagyobb erőfeszítéssel is — aligha ussza meg a mérkőzést gól nélkül. A NAC-nak egyetlen előnye van: hagyományos technikai felkészültsége és néhány öregebb játékos rutinja. A fiatalokat pedig füteni fogja a vágy, hogy benne legyenek a kolozsvári expedícióba.

A Törekvésnek már lényegesen könnyebb dolga van, mint riválisának. A piros-feketék ma oly nagyszerű csapattal rendelkeznek, hogy lehetetlen meglepetésre számítani. A fiatal makabeusok lelkesedése nem nagyon fogja tudni megakadályozni a rutinos és nagyszerű formában levő Törekvés csatárok támadásait. A két mérkőzésből a következő tényre vonhatjuk le:

A NAC-Egyetértés a körömszakadtig kemény és izgalmas bajnoki mérkőzést jelképezi, míg a Rhédey-kerti mentes lesz az izgalmaktól. — Szép játék és sok gól! ... Különböző heti kérdéseink a következők:

1. Kik találják el a NAC-Egyetértés bajnoki meccs eredményét?

2. Kik találják el a Törekvés-Makabea bajnoki meccs eredményét?

3. Kik rugják a NAC-Egyetértés találkozó góljait?

4. Mennyi lesz a Törekvés-Makabea bajnoki félidője?

A helyes megfejtők közt a következő díjakat osztjuk ki:

1. Két páholy a Heyman Szinkörbe és 2 tiszteletjegy a május 20-i NAC-Törekvés bajnokira.

2. Két jegy a Filmpalaceba s egy jegy a nagyváradai futball-derbyre.

3. Két jegy a Filmpalaceba.

Lutzzal az élén lizenöl aradi birkózó benevezése érkezett meg tegnap az Amatőr országos versenyére

Mámarossziget a nagy outszájder

Tegnap délután Morár Teofil dr. az Amatőr elnöke egy táviratot mutatott nekünk, a melyben 15 aradi birkózó értesíti nevezéséről az Amatőrt. Természetesen a nevezők közt van a nehézsportokat kedvelő váradai közönség kedvence, a szimpatikus AMTE birkózó Lutz is. Továbbá Hodor dr. vezetésével bejelentették részvételüket a szigeti birkózók. Ők lesznek a verseny meglepetése. Nincs a birkózó-sportban járatos ember, aki dr. Hodort ne ismerné. — Hodor dr. a közép á) súlyban helyezve volt a magyar országos birkózó-versenyen. Ez pedig nagy szó! Már két év óta szorgalmasan trenirozza a szigeti versenyzőket, kiknek ez lesz első igazi erőpróbájuk. Már biztos, hogy indulnak a Kimizsi országos híri birkózói is. A TAC még nem küldte be a nevezést, de reméljük, fog indulni.

○ Ünnepeles keretek közt tartja a nagyváradai Atlétikai Club XVIII. évi rendes közgyűlését. A NAC elnöksége már az utolsó előkészületeket is megtette a közgyűlés fényes keretek közt való megtartásának érdekében. A közgyűlés kezdetének pontos határidejét holnapi számunkban közöljük.

○ Április elején van a Makabea közgyűlése. A Makabea elhalasztott közgyűlésének

4. Két tiszteletjegy a NAC-Törekvés meccsre:

5., 6. és 7. díj: egy-egy jegy bármelyik váradai bajnoki meccsre. Az első díjat csak az kaphatja, ki legalább három kérdést pontosan eltalált. A második, harmadik díj nyertesének legalább két kérdést kell pontosan eltalálni. A pályázatokat legkésőbb szombat estig kell a kiadóhivatalnak (Hegedűs Hírlapiroda) behozni. A borítékra ráírandó a „Sport” szó.

még nem tűzték ki új terminust, de valószínűleg április 7-én, vagy 14-én tartják meg. A régi vezetőség már lázasan készülődik a közgyűlésre.

„Atlas”
kerékpárok

kizárólag 323-2

Kalendárnál

kaphatók, részletre is.

Ha nincs pénze,
akkor is jól ruházódhatik,

mert készítik méret szerint felelősség mellett a legfinomabb angol kelméből női kabátot, férfi öltönyt és felöltőket, nagy választék van férfi és női szövetekben. Selymek, pouplinok, damasztok, zoffirek, vásznak, siffonok, batistok, opálok, francia gyapjú divatdelaine, paplanok és nyári flanel takarók. Minden beszerezhető a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett 5 hó vagy 20 heti lefizetésre a legolcsóbb árák mellett. Kérem, hogy látogassa meg üzletemet és győződjön meg előnyös kiszolgálásomról 372

Teljes tisztelettel:

Rottenberg Márton cég

Nie. Iorga (Zöldfa)-utca 15.

Ismeri szó:

3

Ernyőt

flum-nál

vegyen Köröspart

A rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel

Witrael Gábor

Avram Iancu (Kossuth)-utca 10 sz.
Biharmegyei Takarékkal szemben.

hogy mindenkinek módjában álljon ruházati cikkei olcsón beszerezni, dusan felszerelt raktáramat a legelőnyösebb heti-, vagy havi részletfizetésre árusítom.

Különösen felhívom a t. vevőközönség figyelmét női és férfi szövetekre, selymek, damasztok, mindennemű vásznamekre, szőnyegek és garnitúrákra

Teljes menyasszonyi kelengyék a legfinomabb minőségig.

376

A nagyváradai iparosokat csődbe kergeti a közönség nemtörődömsége

Mindenki más városban szerzi be szükségleteit — A Casa Muncii kilencmilliósi építkezése és a váradai iparosok

A Casa Muncii kilencmilliósi építkezését — néhány nap előtt megírtuk. — Trithaller aradi mérnök nyerte meg, aki a munkálatokhoz legrövidebb időn belül már hozzá is kezd. A bukaresti versenytárgyalások tehát nem végződtek a nagyváradai építő iparosokra kedvezően. Az aradi mérnök természetesen Aradról hozza magával a különböző munkálatok vállalkozóit, ácsokat, lakatosokat, parkettezőket, asztalosokat, üvegest stb. Így, mint minden hasonló esetben is, amikor idegen városbeli vállalkozó kap itt nagyobb munkát, a nagyváradai ipar elcsúszik a foglalkoztatásától. Beszélgetést folytattunk több előkelő nagyváradai iparossal és vállalkozóval is, mi a véleményük a mostani adott körülményekre vonatkozólag.

Az egyik építész a következőket mondotta:

— Esetleg részt vettem volna a pályázaton. De nagyrészt visszatartott az a gondolat, hogy a 400 ezer lejes kauciót, amelyet állami pályázatoknál deponálni kell a pénzügyigazgatóságon,

lefoglalják adóba.

Ha nem nyerek meg a pályázatot, a pénzem nagyrésze akkor is oda van. És amint a versenypályázat eredményét olvastam az Estilapban, nem is valószínű, hogy megnyertem volna. Három milliósi engedménnyel egy kilencmilliósi árlejtésnél... nem is tudom megérteni ezt a kalkulációt.

Egy másik ismert építési vállalkozó bukaresti összeköttetésekről beszélt. Aki — mondotta — nem rendelkezik a kellő biztos összeköttetésekkel Bukarestben, az nem pályázhat. Ezt tapasztalatból állítja. Feltétlenül szükséges, hogy nagyobb állami építkezéseknél kéznél legyen egy előkelő bukaresti építész, aki az anyagiak akadályaitan lebonyolítási műveleteit biztosítani tudja.

Más azonban a helyzet az iparosoknál. Az iparosok általában el vannak keseredve. Az, hogy most elesnek nagy munkától, még kevésbé irritálja őket. Nem nagyon vállalnak munkát, amugysem és ismétlődő munkát. Léven szó, nagy berekterítéssel szerződést, amelynek a sorsa bizonytalan: nem köthetnek. Most egy idegen városbeli vállalkozó jön ide, tehát érthető a helyzet, hogy elesnek a munkától. Mert a gyakorlatban a vállalkozók a maguk városában állapodnak meg a kölcsönös megbízhatóság, személyi garanciák alapján.

gyon — mondta egyik legelőkelőbb iparosunk — és pedig azért, mert a nagyváradai közönségből már a lokálpatriótizmus szikrája is kezd kihamvadni. Ne is támogasson bennünket a másik város embere. A mi existenciánk a nagyváradai publikumtól függ. De a nagyváradai közönség valami különös szeszély vagy előítélet, vagy mit tudom én: divat befolyása alatt szükségleteit más városokban szerzi be és nem Nagyváradon.

Pedig Nagyváradon bármilyen szakmában a legjobb minőségű drával tudunk szolgálni.

Legutóbb az ipartestület egyik gyűlésén egész Románia egyik legjobbnevű cipésze szólalt fel, hogy tenni kellene már valamit, amivel meg lehetne győzni a nagyváradai publikumot a félreértéséről. Panasszal vannak eltelve a szabók, cipészek, asztalosok, akik megdöbbenéssel látják, hogy a tehetős nagyváradai polgárok képesek idegen városokban drága pénzért kirohászni, drágábban, mint Nagyváradon; és az itteni ipar termékeihez képest egész silány holmikkal szerelik fel magukat.

— Közöttünk — úgy mond elkeseredett infor-

mátorunk — olyan kiváló iparosok vannak, akiknek a készítményeit nemcsak Romániában, de az ország határain túl is ismerik és becsülik.

Beszéltünk egy ismert nagyváradai szabómesterrel:

— Nálam bukaresti, kolozsvári, ploestii és marosvásárhelyi előkelőségek is dolgoztak. Akik direkt ideutaznak hozzám, ha ruhára van szükségük. De a nagyváradai kapacitások szívesebben csináltatnak Aradon vagy Temesváron ruhát maguknak, mert ez előkelő, ha a ruha nem is jobb, mint az itteni.

A többi iparosok is nagy keserőséggel tárják föl a szomorú helyzetet.

— Sőt bennünket a nagyadó, de mindennél jobban sújt bennünket a közönség mostohasága!

Ez a végső konklúzió.

A parlamentben éles ellenállással találkozik a lakástörvényjavaslat

A kormány viszont nem akar lényeges módosítást

— Bukaresti tudósítónktól —

A jelek szerint a lakbérleti törvényjavaslat, amely már annyi változtatáson ment keresztül, most már eljutott végleges formájához. A parlament jogügyi bizottsága szerdán foglalkozott a javaslat szövegével és a tanácskozásról azt közölték, hogy a bizottság által megállapított szöveg az 1914-es maximális lakbért, — amilyen lakbérű lakásra a meg hosszabbítás még vonatkozik, — nyolcszáz lejben állapította meg, a harminckétszeres fölemelési szorzószámot azonban, valamint az egyéb rendelkezéseket is érvényben hagyta. — Legutóbbi értesülésünk szerint a kormány elhatározta, hogy a parlamenttől a törvényjavaslatnak ilyen szövegben való megszavazását kéri és semmiféle más módosítást nem engedélyez.

Ezzel szemben tény az, hogy a szenátusban, mint a kamarában a képviselők nagy többsége fel van háborodva a lakbértörvényjavaslat antiszociális rendelkezései miatt. Nemcsak a keleti liberálisokról vagy Lupu pártiakról van most szó, hanem azokról a liberálisokról is, akiknek megbízhatósága a párttagyságot illetően már régen bebizonyult. Így a liberális párt egyik legrégibb és legerősebb tagja Tony Ilescu, a szenátus alelnöke éles szóharcot folytatott tegnap Stelian Popescu igazságügyminiszterrel. Ilescu alelnök szemrehányást tett Stelian Popescunak azért, mert a törvényjavaslat a háztulajdonosoknak kedvez és lakosságuk veszélyének teszi ki igen sok embert, akik nem fi-

lyet a szabad forgalom esetén kellene fizetni. Így tehát nyilvánvaló, hogy úgy a szenátus-

ban, mint a kamarában heves ellenállásra fog találni a törvényjavaslat.

Zita özvegy magyar királynő állapota

— Az Estilap eredeti távirata —

Madridból jelentik: Zita özvegy magyar királynő operációjával kapcsolatban az orvosok a legteljesebb hallgatásba burkolóznak. Zita királynő teljes inkognitóban érkezett San-Sebastiánba, ahol megoperálták. Operáció előtt az özvegy királynő gyónt és áldozott. A műtét utáni állapot kielégítő.

Ottó királyfit a napokban várják San Sebastíanba édesanyja látogatására.

* Halálozás. Özv. Tóth Mihályné, szül. Szenkovics Anna 64 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése szombat délután 4 órakor lesz a Törökölmező-ut 75. sz. gyász házból.

* Az Izr. Fiúvárház és Aggokháza mesedélutánja. Mind kedveltebbé és látogatottá lesz nek a jótékony célt is, a gyermekek szórakoztatását is szolgáló mesedélutánok, amelyek során meséken kívül táncok, énekszámok is szerepelnek. — Vasárnap, f. évi április hó 1-én ismét mesedélután lesz a zsidó lyceum nagytermében. Jöjjenek el gyermekek minél többen.

* Vegyen kottát husvéti ajándéknak a Hegedűs Hirlapiroda zenemű osztályában.

* A „Nagyvárad Estilap” Budapestben állandóan olvasható a Park Szállóba kávé-

Zürichi nyitások

BUKAREST 322 50

Berlin	124.12
New-York	519.02
Budapest	9060.—
Prága	1536.—
Páris	2043.26
London	2533.75
Milano	2742.—
Bécs	7305.—

Váradai árfolyamok

Pengő	28.20
Csehekrona	4.78
Dollár	160.85
Dinár	2.87
Schilling	22.65
Márka	38.60
Francia frank	6.45
Svájci frank	31.10
Lira	8.60
Angol font	786.—

* Zene, zene, zene, szól az utcánkba... kottát a Hegedűs Hirlapiroda zeneműosztá-

Sofi, - a skorpió titokzatos nyomai...

AZ ESTILAP REGÉNYE (33)

Írta: SAX ROHMER

De bármennyire is kutatott az iratokban, nem bukkant oly bizonyítékra, melyből egy ilyen egyén létezésére következtethetett volna. Lehet, hogy a „Skorpió” csak Max Gaston termékeny agyának volt a szüleménye, mert minél tovább haladt, annál világosabb lett előtte, hogy mindezen halálozásoknak egy közös okra való visszavezetése a párisi Service de Sureté-től eredt s a „Skorpió” név is Párisból származott. Max halála azonban mindenestre jelentőségteljes volt, mert, hogy pusztán véletlenség okozta volna, eleve ki volt zárva. Különös volt az is, hogy a holttest zsebében megtalálták egy arany skorpió farktörredékét!

„Az ablakredőnyeit tartsa éjjelre zárva...”

Hogy kísértették őt e szavak és hogy megvetette önmagát, mert nyomukban oly előérzete támadt, mely nem engedte, hogy elnyomják! Irkább lelki, mint testi félelem volt ez, mely nőtt az éjjel közeledtével és hasonlított ahhoz, mikor a cselekvőképességétől megfosztva teljesen tehetetlenül ott állott s a holdvilágította függönyön rámeredt a kámzsás réin alakja.

Gonosz hatalmak látszottak mozgolódni s valami láthatatlan veszedelem kuszott feléje a künn uralkodó sötétségből.

A ház korai Viktoria stílusban épült s a francia ablakok elzárás céljából nehéz, összehajtható spalettákkal voltak ellátva. Sose használta ezeket, de most megvizsgálta, hogy jók-e a kilincsei és sarkai? — sőt ki is próbálta: működnek-e még?

Minden titok közt pedig legjobban izgatta őt a boríték a 30-as számmal és a kínai pénzecsével. Gyerekes, céltalan tréfának látszott, s mégis emiatt bukkant fel a kámzsás ember és — Dorian kisasszony. De miért!?

Ura leült asztalához.

— Ménykö üsse az egész dolgot! — böszkandott. — Még egészen belebolondulok!

Tovább olvasott s igyekezett lerázni magáról a nyomozói érzést, de közben figyelt London éjjeli hangjaira: távoli motorok bugására, mozdonyok fü-

työlésére s a Themzén járó hajók szirénjeinek vitására. — Könnyű fuvalat támadt, mely megrázta az akácok tollas levélzetét s belesuttogott a fagyalfabokrok hajladozó ágaiba.

Közeledő autó berregését hallotta. Kezében az írónnal ült és hallgatózott. A zaj egyre erősödött, aztán egyszerre elült. A kocsí vagy elhaladt már vagy valahol a ház közelében állt meg. Kopogás hallatszott az ajtón.

— Szabad! — kiáltott Stuart. Érezte, hogy izgatott.

M'Gregor asszony lépett be.

— Nem lesz többé semmire

se szüksége ma este? — kérde.

— Köszönöm, nem — felelt Stuart csalódottan, de azért barátságosan mosolyogva az öreg asszonyságra. — Rövidesen le is fekszem.

— Éles keleti szél támadt, — folytatta az, rosszalólag a nyitott ablakok felé tekintve — s ön még orvosnak is igen könnyelmű! Ne csukjam be a spalettákat?

— Ne fárasza magát missis M'Gregor. A szoba levegője a sok dohányfüsttől igen fülledté válik és igazán egész meleg az éj. Persze, mielőtt lefeküdnék, be fogom őket csukni.

— Hát jól van! — felelt M'Gregor asszony, távozásra készülve. — Jó éjt, Stuart ur!

— Jó éjt, Mrs. M'Gregor!

Mi uiság?

* **Az Újságíró Club tegnapi estélye.** Az Újságíró Club nívós estélyei során tegnap Töttössy Dalma, a kiváló énekpedagógus tartotta meg előadását. Töttössy Dalma, miután a modern énektanítás metódusait ismertette, bemutatta egy tanítványát, Kemény Ilust, aki nagyszerűen képzett énekesnő, bár csak egész rövid ideje tanítja őt a mestere. Kemény Ilus bájos éneke trappirozta a közönséget, amely lelkesen ünnepelte a fiatal szép művészlányt. Guttmann Miklós is tapsokat kapott a precíz zongorakíséretért. Majd Tóth Jolán zongoraművésznő ült a zongorához és nagy sikerrel debütált.

* **Peter Julian szabadságra ment.** Peter Julian közigazgatási vezérfelügyelő, — mint egy belügyminiszteri leirat közli, — hosszabb szabadságra megy. A belügyminiszter Peter Julian helyettesítésével Nicolau vezérfelügyelőt bízta meg, aki már tegnap meg is érkezett Nagyváradra.

* **Adakozás.** Steiner Henrikné (Gyapjuipar) 100 lejt adományozott a nyomorgó Deutsch Mórénak.

* **Bukaresti egyetemi tanár előadása Nagyváradon.** Gheorghe Tascu, a bukaresti egyetem közgazdasági tanszékének professzora, ma délután 6 órakor „A lej stabilizációja” címmel előadást tart a jogakadémia disztermében.

* **Hatalmas Krisztus-szobor a tengerben.** Newyorkból jelentik: A texas-i Corpus-Christi városka elhatározta, hogy kikötője előtt a tengerben hatalmas Krisztus-szobrot emel. A szobor azt a bibliai jelenetet örökíti meg, amelyben a Megváltó lecsendesíti szavával a hullámokat.

* **Ingyen kotta-jegyzéket adunk Hegedűs hírlapiroda zenemű osztálya.**

* **A NAC intézője felkéri az összes játékosokat,** hogy a ma esti tornaórán büntetés terhe alatt okvetlen megjelenni szíveskedjenek.

* **Az államrendőrség fölhívja a szállodák, éttermek, bodegák és más közfogyasztásra berendezett nyilvános helyek tulajdonosait,** akiknek rendőrhatalósági nyitási engedélyük nincsen, illetve ezt az engedélyt eddig nem kérték, hogy ez engedély iránti kérvényüket és igazoló okmányukat legkésőbb folyó év április 3-ig annál is inkább adják be, mert az államrendőrség április 5-én az ellenőrzést megkezdi és mindazokat a helyiségeket, amelyeknek fentemlített engedélyük nincs meg, a törvény értelmében hatósági uton azonnal lezárja.

* **„Fülf Uhr Tee” X-ik kötetét elfogyott.** Új példányok 1—2 nap múlva érkeznek. Hegedűs hírlapiroda zenemű osztálya.

* **A Mélyárok lakóinak klímájának vánsága.** E lap hasábjain már nem egy ízben emeltük fel szavunkat a váradai szőlőkben és azok környékén tapasztalható mizériák ellen. Az uttestek teljesen járhatatlanok, világítás abszolút nincs, egyszerűen a közbiztonsági állapotok nem épen a legjobban állanak. Különösen a Mélyárokoldalon van nagyon elhanyagolva, pedig a szőlőknek ez a része közbiztonsági szempontból a legveszedelmesebb. Mint értesültünk, a Mélyárok-oldalon fekvő szőlőbirtokosok küldöttséget vezetnek Egry Gergely dr. polgármesterhez, akit fölkérnek arra, hogy valamivel járuljon hozzá a város a teljesen hasznavehetetlen kocsit kijavításához. Ugyancsak kérni fogják, hogy a Kimpán János háza előtt lévő villamos világítási póznát szereltessek föl, hogy ezen a kihalt környéken egy lámpa világítson. Meggyőződésünk, hogy a kérés teljesítésének nem lehetnek komolyabb akadályai és a Mélyárok lakóinak minden körülmények között jogos igényét ki fogják elégíteni.

* **Zsidó ünnepek miatt** Nagycsütörtöktől kezdve üzletünk zárva lesz, miért is tisztelettel kérjük t. vevőinket, hogy ha risnya, keztyű és minden főtáru szükségletét ezen napokat megelőzően szíveskedjék beszerezni a „Hőféher” áruházban, Sas-palota.

כשר שר פכה

fűszerárunk

legjobb minőségben, olcsó árban legmegbízhatóbb

Weinstein Testvérek

cégnél, Str. Nic. Jorga (Zöldfa-u.) 15

Telefon: 2-16.

Kérjük nb. vevőinket, szíveskedjenek rendeléseiket mielőbb leadni, hogy azt idejében házhoz szállíthassuk

Férfi és női kalapokat

a legújabb divalformákra gyárilag alakít

Szántay

Rimanóczy-utca 5. szám 427-1

Minden automobilistának !!

FORD

AZ ÚJ

MEGÉRKEZETT

Megtekinthetők

ANDRISKA ÉS ROSENBAUM autorizált képviselőknél

Nem érzem magam bűnösnek mondta bírái előtt Reinitz

Irriási érdeklődés kíséri a táblai tárgyalást

Egész legenda fonódott székelye köré. A szakálla köré. amely, hol acélkébe játszó, hol rőt vörösbe, hol Reinitzt reprezentálta a szentéletű szatmári kereskedőt, máskor Schwartz volt. Schwartz ur, a tokozatos idegen, aki vidéki riadós vendéglők sarkában bízalmas beszélgetésekre bujt össze ismeretlen fiatalabb zsidókkal. Reinitz csillogóan lozik ott is halálos biztonsággal győzte le az aggodalmakat: az üzlet veszedelmes, kockázatos van, de ha sikerül... A boltatlan társ, — akit fakéreg moha alól kapartak elő, hegy és hónapok múlva, — akinek hitt. Minden szavát hitte Reinitz Jakabnak és a gazdag élet reménye csillogott székelyében. keze összerándult a kávézóban és forró izgalommal tapogatta meg újra és újra zsebe mélyén meghúzódó aranykoronát, dollárt vagy éppén lejt, amely megdagad s egyszer annyivá nő, csak tud kell lenni azon az erdőn és hegyen. Azon az erdőn, amelyet Reinitz már annyiszor megjárta. Veszedelmes — mondta az idősebb társ, de félni nincs ok, ne féljen, amíg velem van. Aztán, amikor ráhullott az éjszaka a vidékre, az árnyéktalan sötét fák között imbolygó léptű ember haladt, mentek és mentek, mind a kettőnek dobogott a szíve, de nem összeleobogott. Az egyik a sikerért a másik a félelemtől. De az erdőben összefolyt minden s nem lehetett tudni, melyik az egyik és melyik a másik. Éjjel volt s sötét volt, s csak akkor világosodott meg minden, amikor fellángolt a borzalom fénye. — Amikor előbújtak hatosaikért titkos odukból a paraszti társak, akiknek a kezében jól dolgozott a tör, biztos ütest mért a kalapács. Mert tekintetes bíróság, a Reinitz nem gyilkol. A Reinitz ártatlan, mondja ő saját magáról harmadik személyben, mert az bizonyos, hogy az ő imához szokott, farizeus kezei nem tudtak összekulcsolódni soha arra, hogy embert fojtsanak. A Reinitz nem gyilkol. — mondja ő évek óta szakadatlanul és fanatikusan. Nem bírja le rendőri nyomozás, vizsgálóbíró, fegyház, sósánya, tetemrehívás sem. Védekezik makacsul és nem enged abból a logikálancból, amellyé összekovácsolta még a bűnök sorozatának történelme előtt kérelmetlenül vas szívszággal mindazt, amit el fog követni: akkor, ha a bolt sikerül, akkor, ha rajta ütnék s akkor, amiben azért maga

dők titka és az utak titka. Más számára talán nem is szenzáció többé az egész Reinitz-ügy, lepergett film, amelynek a témája közismert, celluloidja összetört, de Reinitz még áll, merően szembenéz a bírósággal, szembenéz a váddal, mindenki, a világgal, ha kell. És nem veszi észre, hogy már nagyon egyedül van, nem hagyja el a bizalom, holott család, ember, Isten rég elhagyta őt...

Az ügyészségi épület előtt 8 óra óta több száz ember gyűlt össze, akik várják, látni akarják Reinitz Jakabot. Reinitz elővezetésére csak egynek 10 órakor kerül a sor. — Ekkor hozzák le a cellájából; saját ruhája van rajta, fekete erős amerikai cipő. Az udvaron Cosoreanu fogházigazgató jelenlétében megbilincselik, aztán úgy húzzák és gombolják rá a kabátot, hogy a kabát két ujjá lefityeg. Négy fegyőr kíséri a kapuig, de az utcán csak kettő halad vele tovább, elől hátul egy.

— Senkit közelébe nem engedni, hangzik el a parancs. A tömeg tódul vele a tábla épülete felé. Az utcán az ablakok tömve, sokan a kerítésre kapaszkodva nézik a híres embert, amint halad fekete kalapja alatt lesütött fejjel, nem néz sem erre sem arra. Az alakjából már elveszett a le-

borotvált szakállal együtt minden titokzatosság. Egy rendes ember, olyan, mint egy kisvárosi zsidó kereskedő s ahogy halad az utcán, mintha csak magára kanyarította volna a fekete überzihert, amíg átszalad a szomszédba.

A tábla kapujánál rendőr sergent. Csak az igazolványosok haladhatnak fel Reinitz nyomában. A kanyargós folyosókon keresztül kell menni. Mindenütt közönség, kíváncsiak. A tárgyalóterem egy pillanat alatt megtelik. Hőfőér szakállával az első sorban ül az öreg Rozmarin, az áldozat apja. A pad sorokban sok hölgy, sok fiatalember. Dr. Simonca György, a védő az ajtóban fogadja Reinitz Jakabot, aki pár szót vált ügyvédjével. Emmit hallok belőle:

Reinitz: Eskü alatt kell megkérdezni, hogy szombat reggel hálhattam-e én Oláh Jánosnál?

A fegyőr így instruálja Reinitzt:

— Tessék szíves lenni előre leülni.

Reinitz leül az üres bírósági emelvény elé. Ül és ül és nem néz hátra. Hátat fordít a nézőknek, a kíváncsiaknak, akiket, leolvassni róla, bémészcsordának tart. Jön a másik fegyőr, hozza a kulcsot, hogy leoldja a bilincset. Lehajol a fegyőr Reinitz kezéhez, meg-

fordítja a kulcsot, a lánc lehull.

— Na kérem, — mondja a börtönőr. — Reinitz, az életfogytiglan elítélt rab megkülönböztetett bánásmódot élvez.

Lassan mulnak a percek, fél tíz, háromnegyed tíz. Reinitz ül és nem néz hátra. Még mindig nem jön a bíróság. A tarkója kopaszodik Reinitznak. Ősz szálak tűnnek elő a rövidre nyírt hajban. Ül némán a vádlott és mulnak a percek. Tíz óra van. Vajon mit gondol magában, ő, aki már merev szobor; átvág rajta is az idő, amely bennünket gyorsvontattal röpit és felette cammogva halad el, majdnem pulzus nélkül, mint a halottakon. Egy ülő halott Reinitz a tárgyalóteremben, ő nem érez semmit, érzéketlen; nem érzi, hogy megborzong az élő, aki ránéz, mert látja a halált, a cőtalan élet minden rettenetével.

(bl.)

Jóval 10 óra után vonul be a bíróság. Elnök Georgescu Vulcea. Az első kérdések: 48 éves, 7 gyermek atyja.

— Miért van elítélve?

— A Grósz ügyben. Véglegesen.

— És most?

— A Rozmarin-ügyben.

Más ügyben nem volt tárgyalás ellene. Nem tudja hány ügyben folyt ellene vizsgálat. Tíz vagy tizenegy ügyben.

— Vádolva van gyilkosságban és rablásra való felbújtással! Bűnösnek érzi magát?

Reinitz megrázza a fejét és halkán felel: megnyujtva a szót:

— Nem...

Ezután Georgescu Vulcea elnök ismerteti az egész vád hosszú és már ismert történetét. A valutaüzlet ürügye hogyan torkolt a véres gyilkosságba.

Ma kezdődött Tarnóczy Lajos fegyelmi ügyének tárgyalása

Falusi propaganda — Plakátok az esperes ellen

Ma délelőtt tíz órakor került tárgyalásra a nagyváradi református egyházkerületi fegyelmi bizottság előtt Tarnóczy Lajosnak, a bihari lelkesnek ismeretes fegyelmi ügye. Kint az ellenfél táborában nyüzsgött. Míg bent az egyházkerületi előjáróság tagas megbeszélő termében példás rend és tiszteletteljes csend uralkodott. Mintegy 30—40 jómódú, komoly arcú falusi tekintély ülte körül a terem falainál elhelyezett székeken a volt esperest, aki szótlanul várta, ami történni fog.

— Még 1926-ban Szőke Lajos a bihari-magyar párti tagozat elnöke fegyelmi főjelentést íratott ellenem, — mondotta Tarnóczy — dr. Szeghalmy Sándor nagyváradi

melyről eszembe jut Deák Ferencnek egy híres mondása:

Sok beteg lovat láttam már — mondotta Deák Ferenc, — de olyan lovat, amelyiknek mindenféle betegsége lett volna egyszerre, olyan lovat nem láttam.

En egy olyan lelkes vagyok, akinek mindenféle betegsége meg van, ami csak egy rossz papnak lehet — a beadvány szerint.

Megkérdeztük a nagytisztelű urat, hogy hát tulajdonképpen mik a beadvány vádai?

— Három nevelésügyi fő vádpont van ellenem. Majd a tárgyalás folyamán kifejttem a vádakat érveit.

— Annak idején roppant apárással írtam ellenem az agitáció. Sőt még kézzel írott pla-

leim a falu különböző pontjain. Ime az egyik plakát:

Tarnóczy az esperes a kurdor semleges nyúlás pista tovább köpköd ő a méltóságos püspök bátori dani titkárja pocsaí pista hajcsárja szabó jankó esperessé;; szalárdon nem volt kenyere szilágyi andrás a gyulai győri albert a... molnár lajos a hitértő máté mihály... darabont a papot szánja hogy a juhász a... pacsí pista majd elájul hogy sárközi marad hátul itt az egész pártfogója

Itt jön még egy sor, amely még a tintát is, amivel írták, alig bírta elviselni és eltörődött.

Tojásfesték

3 levél 2 lei

Csodaszép, finom licör-tojások 24 db. 10 lei. Csokoládéból tojások, bárányok, kakasok már 4 lejtől. Mazsola kilója Lei 80. Különböző likörök literje Lei 90. Tea rumok literje 80-90-100. Saját darálású porcukor, koaka és kristálycukor az ünnepre. Friss darált mák 1/4 kg. Lei 12. Frissen feltört dióbél, lincóli turó és boszniai aszalt szilva. Ostsé hal 12 és 18 lei, gyöngyhál nagy 8 lei, ruszli nagy 2 db 5 lei. Lica sajt doboza 38 lei. Finom trapista sajt kilója 90 lei. Meghívom úgy a helybeli, mint a vidéki vásárló közönséget a husvéti csokoládé és disztójásvásárra, ahol áruimat rendkívül olcsó árak mellett fogom árusítani

Aszódi

Sas-palota. Gyerekek csokoládé-tojás ajándékot kapnak.

Valódi I-a alpacca evőeszközök gyári lerakata

Kanál vagy villa lei 30. —
Kávéskanál lei 15. —
Ezüstfazon
kanál vagy villa lei 45. —
patentkés lei 70. —
kávéskanál lei 25. —
Husvágógépek, zom. edények stb. nagy engedménnyel

Stern vaskereskedő, Mihai Viteazul (Nagyipiac) tér 2. — Telefon 892. 150

Fest. Tisztán
2 nap alatt
Halinoscsán
a Sas alatt
Mos. 3816 Vasal

Német könyvujdonságok a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárában

Brausewetter: Der See 5785
Kappus: Ball im Netz 5782
Kurz: Die goldene Woge 5781
Lübbe: Das gefangene Gesangs- 5783
Schröder: Der Brockhof und seine Trauen 5784

Bőröndöket, akta- és iskolatáskákat gyári árban árusítunk

Bőröndgyár

Oradea, Cuza Voda (Szacsavay-u 18)
Minden e szakmába vágó javításokat olcsón eszközöl.

Nagy ismerettséggel rendelkező
urak és hölgyek
nagy jövedelemmel felvételnek 366

Halmos és Márton
linoleum és szőnyeg-üzletében.

Női szabók figyelmébe

Le tailleur de Lux

tavaszi száma gazdag tartalommal megérkezett a Hegedüs Hirlapirodába Oradea

APRÓHIRDETÉSEK

HÁZASSÁG

Leveleznék művelt izr. uri leánynyal házasság céljából. Csakis fényképpel és névvel ellátott levélre válaszolok. Ugy levelet, mint fényképet azonnal visszaküldök. Cim: „Oradea” Buenos Aires, Argentina, Calle, Minisztró Brin 665, Cou las cartas, Elisa Mitkovits. 830

LAKÁS

Kiadó vasut felé Bulev. Regele Ferdinand (Rákóczi-utca) 4 szobás, komfortos és 2 szobás parkettások. Vannak és keresek 1, 2, 3, 4, 5 szobás lakásokat azonnalra és későbbre. Weisz Gizi Matei Basarab (Nyomda-utca) 4. Telefon 1022. 836

Kapu alatti bejárati utcai butorozott szoba elsejére kiadó. Str. Finchindeal (Fürdő-u.) 6. 833

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra, fűtés és világítással együtt, havi 1500 leiert kiadó. Bővebbet a „Metropol” szálloda portásánál. 3950

ALKALMAZÁS

Mindenes főzőnőt április 1-re kis család keres. Str. Vlahuta (Szent János-utca) 62. 835

Ügyes izr. kiszolgáló kisasszonyt felvesz Berkovits vendéglő Nicolae Jorga (Zöldfa-u.) 12. 827

DEUTSCHES Fraeulein sucht Stelle zu Kindern. Adressen in Hegedüs Hirlapiroda. 838

AJÁNLKOZOM uri házhoz, szépen mosok, vasalok, 90 lejért. Moldova (Kálvária) utca 20. Feketéknél. 839

Öreg házaspárhoz ajánlkozok kis szobalány vagy fiatal házaspárhoz. Esetleg tej vagy koszhordást vállal. Cimet Hegedüs Hirlapirodába kér. 672

Mosni, vasalni ajánlkozom (esetleg mosódába vasalónőnek) Baga Mária Tudor Vladimirescu (Kismagyar)-utca 9. 817

Jobb házból zsidó leány kisebb háztartásba ajánlkozok. Dimitrie Cantemir (Beöthy Ödön-u.) 8. 835

Mindenes szakácsnő jó bizonyítványokkal azonnalra állást kaphat fiatal házaspárnál. Hotel Palace III. emelet. 837

Kaucióképes fiatalember raktárnoki, vagv felügyelői állást keres. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 831

Főzéshez értő minden felvétetik. Iosif Vulcan (Nagy Sándor utca) 6. második emelet, 8 ajtó. 829

ADÁS-VÉTEL

Makulatura nagy tételben kapható. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 826

Rouso: Emil vagy a nevelés c. könyvet megvételre keresem. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 739

Használt ebédlőszekrény és gardero szekrény, középtermetre viselt férfiruha eladó Str. Ciorogariu (Uri-utca) 15. I. em. 838

Haláleset miatt eladó 15 kasztrális hold szőlő terület a város 1 óra járásra, 6 hold beültetett különböző faj szőlőkkel. 9 hold gyümölcsös és veteményes. Vételhez 200 ezer lei elegendő, a többi olcsó kamattal rajta maradhat. Értekezni Sztaroveszky-u. 5. Háztulajdonos

ELADÓ nagy ebédlőszekrény, gardero szekrény, selt, középtermetre való fűtő ruhák. Str. Ciorogariu 15. I.

KÜLÖNFÉLÉK

AMERIKÁBA utazom április 5-én. Csakis komoly megajánlást válllok. Leveleket „Amerika” jelígre a Hegedüs Hirlapirodába küldendők. 838

PÉNZKÖLCSÖN

PÉNZKÖLCSÖNT nyújt kézi kezeltre egyezer lejtől kezdődően. Háztulajdonosok Bankja, Delancea (Ritoók Zsigmond)-utca 2. 370

כשר שר פסח

Beck és Franck kávépótlék külön osztályomban, tisztán kezelt husvéti

kóser fűszerárak

Ujjonnan berendezett kávépörkölőben a közönség kora reggeltől késő estig frissen és melegen pörkölt kávé kaphat. A legfinomabb vegyítékből egy negyed kg Lei 45.

Aszódinál Sas-palota

BERLITZ

Angol nyelvtan
Francia nyelvtan
Német nyelvtan

Hallatlan olcsó árban 135. — lei
Kapható a Hegedüs Hirlapiroda könyvosztályában

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

VEGYEN

legujabb modelű T nagyon olcsó

ARANY TÖLTŐTOLLAT

SONNENFELD PAPIRÁRUHÁZBAN
Piața Regina Mária 3. szám

JOSE PADILLA

VALENCIA

szerzőjének új slágere.

In der Heimat blühen Rosen
One step.

Uj slágerek:

Der Onkel und die Tante. (Foxtro.)
Ich hab ein Zimmer. (Slow-fox.)
Liebes-lango.
Es tut sich was. (Slow-fox.)
Ein bischen Seligkeit. (Foxtro.)

Magyar kotta-ujdonságok:

Kérdezd meg az illatozó ibolyát. (Tangó-bluez.)
Ma még Tied a szívem. (Tangó.)
Risjány. (Tangó.)
Magának nem teszek többé bolondja. Tangó.
Tudom, hogy eszedbe jutok babám. (Tangó.)

Kinek a szőke, kinek a barna. (Charleston.)
Hallgat-e még a szív szavára. (Tangó.)
Lehet a másé. (Blues.)
Nem tagadom, még mindig gondolok magára. (Tangó.)
Hiába hazudja azt... (Tangó.)
Szóljon, kellek-e még? (Charleston.)
Maga sem más, mint én. (Tangó.)
Erzsikét szerette egy legény. (Foxtro.)
Voltál-e májusban Bécsben? (Keringő.)
Lágy dal, szólj. (Keringő.)
De kár, hogy vége már. (Tangó.)
Nem tehetek róla, szerelem. (Blues.)
Magára vágyom. (Tangó.)
Várj reám (tangó) stb., stb.

Fenti kották természetesen kizáróan a
HEGEDÜS HIRLAPIRODA
zenemű osztályában kaphatók, Oradea-Nagyvárad.

Vidékre utárvétellel minden kottát szállítunk.
Tessék ingyen jegyzéket kérni.